

Asia: VN/2575/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain, terveydenhuoltolain sekä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Vastaajataho:

Muu, mikä? [Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Keski-Uudenmaan kuntien (Tuusula, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä ja Pornainen) sivistysjohtajien ja opiskeluhuollon esimiesten sekä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän yhteistyökumppaneiden kanssa]

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön varmistaminen

1a) Hyvinvointialueen olisi esityksen mukaan yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostettava *alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä*. Onko ehdotus mielestänne tarkoituksenmukainen kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön varmistamiseksi?

Kyllä

1b) Millä taholla tulisi käsityksenne mukaan olla vastuu alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän muodostamisesta?

Hyvinvointialueella [Vastuuta ei voi jättää koulutuksen järjestäjille, sillä alueellamme heitä on useita ja vastuu voisi jäädä epäselväksi. Alueellinen sopiminen puolestaan jättäisi liikaa valinnanvaraa eikä pahimmassa tapauksessa vastuuta kantaisi kukaan.]

2) Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulisi laatia opiskeluhuollon toteuttamiseksi *kunnan opiskeluhuoltosuunnitelma*, joka liitettäisiin lastensuojelulain (417/2007) 12 §:n mukaiseen kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Onko esitys mielestänne tarkoituksenmukainen?

Kyllä

3) Hyvinvointialueella tulisi olla *alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma*. Se valmisteltaisiin alueellisessa opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä ja hyväksyttäisiin hyvinvointialueen aluevaltuustossa. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma liitettäisiin lastensuojelulain 12 §:ssä tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Huomioitanne esityksestä?

Yhteinen valmisteluprosessi tukisi alueellisesti painotettavien asioiden viemistä käytäntöön ja vahvistaisi näin alueellista toimintaa. Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma olisi ohjaava asiakirja kuntien opiskeluhooltosuunnitelmien laatimiselle.

4) Mikäli esitys ei mielestänne riittävästi huomioi erilaisia opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä, kuten esimerkiksi ne, jotka toimivat useamman kunnan alueella tai yksityiset koulutuksen järjestäjät, millä tavoin muuttaisitte esitystä?

-

5) Hyvinvointialue järjestää opiskeluhohtopalvelut 1.1.2023 alkaen. Näettekö, että opetuksen tai koulutuksen järjestäjällä on yhdessä hyvinvointialueen kanssa edellytykset huolehtia oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 §:n mukaisesti siitä, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus?

Kyllä [Opiskeluhoolto on mahdollista järjestää yhteistyössä. Tämä edellyttää kuitenkin hyvää valmistelutyötä (rakenteet, työnjako, yhdyspinnat, vastuut). Tällä hetkellä opiskeluhoollon palvelut tuotetaan alueellamme opetustoimen toimesta. On erityisen tärkeää, että kuntien opetustoimen tarpeet ja näkemykset tulevat kuulluksi ja huomioituksi valmistelutyössä ja tulevilla yhteistyörakenteissa. Tällä mahdollistetaan myös se, että opetussuunnitelma ja opiskeluhooltosuunnitelma ovat sidoksissa toisiinsa.]

Opiskeluhoollon yksilökohtaisen työn kirjaaminen, rekisterinpito ja tietosuoja

6) Esityksessä täsmennetään opiskeluhoollon kirjaamiseen, rekisteröintiin ja tietojen salassapitoon liittyviä oppilas- ja opiskelijahuoltolain säännöksiä. Huomioitanne esityksestä?

Tarpeelliset täsmennykset selkeyttävät toimintaa.

7) Miten arvioisitte esitysluonnosta tietosuojasääntelyn näkökulmasta?

-

8) Opiskeluhoollon siirtyessä hyvinvointialueelle tulee myös opiskeluhoollon psykologien ja kuraattorien kirjaamat asiakastiedot tallentaa valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin eli Kanta-palveluihin. Kanta-palveluihin liittymisen määräaajoista säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä. Psykologien tietojen tallentaminen tulisi aloittaa heti hyvinvointialueiden aloittaessa. Sosiaalihuollon ja kuraattorien liittymisvelvoitteen määräaika on 1.9.2024. Arvioitko tarvittavien muutosten olevan mahdollisia näiden määräaajojen puitteissa?

Ei. Mikäli vastaatte ei, miten pitkän siirtymäajan arvioitte olevan tarpeellinen [Ehdotamme samaa määräaika, 1.9.2024, molemmille ammattiryhmille. Parhaimmillaan muutos pystytään toteuttamaan jo ennen määräaika.]

Muut huomiot esityksestä

9) Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 16 §:n mukaan oppilaitoksen työntekijän tulee olla yhteydessä opiskeluhoollon psykologiin tai kuraattoriin, jos oppilaitoksen tai opiskeluhoollon työntekijä arvioi opiskelijan tarvitsevan opiskeluhoollon psykologi- tai kuraattoripalveluja. Esityksessä ehdotetaan, että yhteydenotto opiskeluhohtopalveluihin koskisi psykologin ja kuraattorin palveluiden lisäksi myös koulu-

ja opiskeluterveydenhuollon lääkärin ja terveydenhoitajan palveluja. Yhteydenotto tapahtuisi jatkossa yhteisymmärryksessä oppilaan tai opiskelijan kanssa. Huomioitanne esityksestä?

Kannatettava esitys, joka tukee lapsen itsemääräämisoikeutta ja varhaisen, avoimen yhteistyön toimintatapaa. Koska oppilaalla/opiskelijalla ei ole kaikissa tilanteissa riittävää kykyä arvioida omaa etuaan, opiskeluhoollon palvelujen tarvetta ja mahdollisuuksia, on kuntia ohjeistettava toimintatavoista näissä tilanteissa. Tilanteissa, joissa oppilaan kanssa ei päästä yhteisymmärrykseen, on tärkeää, ettei oppilaan huolta aiheuttava tilanne jää käsittelemättä.

10) Hyvinvointialue järjestää 1.1.2023 alkaen opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut, kouluterveydenhuollon sekä lukioden ja ammatillisen koulutuksen opiskeluterveydenhuollon. Voimassa olevan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 24 §:n mukaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ohjaa ja kehittää yhteistyössä Opetushallituksen kanssa edellä mainittuja palveluja. Esityksen mukaan Opetushallitus ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ohjaisivat ja kehittäisivät yhdessä yhteisöllistä opiskeluhoolltoa ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella olisi päävastuu edellä mainittujen hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen ohjauksesta ja kehittämisestä. Pidätekö esityksen mukaista ohjaus- ja kehittämisvastuun muutosta tarkoituksenmukaisena vai tulisiko Opetushallituksen ohjaus- ja kehittämisrooli säilyttää nykyisellään?

Kyllä, esitys on tarkoituksenmukainen [Kyllä, esitys on tarkoituksenmukainen, mutta on huolehdittava, että ohjeistukset suunnitellaan yhteistyössä, eivätkä ne sisällä ristiriitaisuuksia.]

11) Mahdolliset muut huomionne esitysluonnoksesta?

-

Kontro Riina

Nurmijärven kunta - Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Keski-Uudenmaan kuntien (Tuusula, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä ja Pornainen) sivistysjohtajien ja opiskeluhoollon esimiesten sekä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän yhteistyökumppaneiden kanssa.